

PARKSTAD

Sport & cultuur | Inzicht in behoeften |
Faciliteiten | Organisatie | Roadmap

INLEIDING

LINES is - op verzoek van de Parkstad gemeenten – een verkenning gestart naar de urban scene in de breedste zin van het woord. Een nulmeting naar urban sports en culture, naar jong en oud. Urban is een lifestyle waarbij de stad het podium is voor de culturele en sportieve artiest.

“Urban Culture is eigendom van jongeren, het is op straat gefabriceerd, maar dat betekent niet dat anderen er niet van mogen genieten. Urban Culture is kunst. En wat doe je met kunst? Precies; je laat het zien!” (Hoyng, 2020)

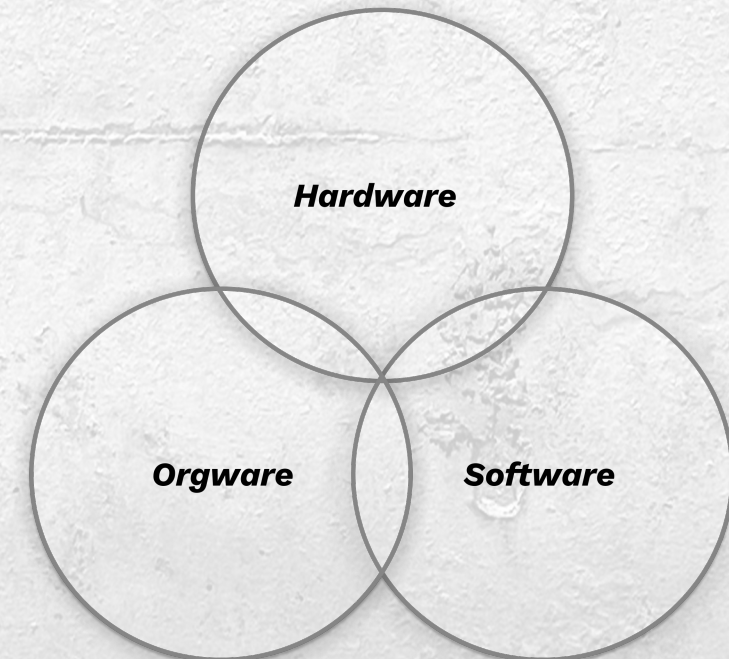
Deze 5-pager bevat een diepere kijk op urban in Parkstad vanuit een groter achterliggend onderzoek. Er wordt uiteengezet wat urban is, welke disciplines hieronder vallen, hoeveel urban beoefenaars zich bevinden in Parkstad. Vervolgens wordt de urban scene uit Parkstad inzichtelijk gemaakt. Waar vestigt de scene van Parkstad zich? Welke organisaties horen hierbij? En wat wordt er uitgevoerd in het urban domein? Dit is onderverdeeld in:

- Hardware – Faciliteiten (indoor, outdoor)
- Software – Aanbod in sport en cultuur
- Orgware – Organisaties en beleid

Urban definitie, disciplines en trends.

Voordat we in de onderzoeksresultaten van Parkstad duiken, bekijken we eerst de landelijke trends en de definitie van urban Parkstad. Geformuleerd door beoefenaars in Nederland en Parkstad:

“Urban Sports & Arts manifesteren zich in vele verschillende muzikale, visuele, fysieke en creatieve uitingen van mensen in stedelijke omgevingen (steden en dorpen). Met een sterke jongerencultuur die zich niet volledig thuis voelt in de wetten en regels van de traditionele cultuur, maar op zoek is naar meer vrijheid en creativiteit. Creatievelingen die geïnspireerd raken door ontmoetingen op straat, via internet en die door middel van sociale media hun leeftijdsgenoten vinden.”

DE SITUATIE IN PARKSTAD

- Er is een groeiende urban community die uit zich in organisatie, beoefenaars en geïnteresseerd.
- De ervaren oudere generatie neemt de nieuwe lichter op sleeptouw binnen het ontwikkelen en organiseren van evenementen, activiteiten en lessen.
- Er is noodzaak aan vernieuwing van faciliteiten (zeer matige openbare ruimte, weinig indoor faciliteiten)
- Er is te weinig zicht op nieuwe initiatieven (activiteiten en evenementen) waardoor deze niet goed ondersteund worden en daardoor niet kunnen doorgroeien.
- Urban word steeds meer meegenomen in binnen de gevestigde orde wat positief is, echter is blijvend investeren in basisvoorzieningen en talentontwikkeling essentieel.

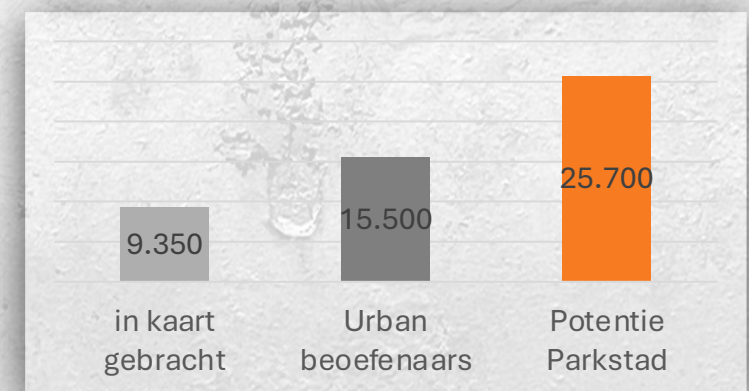
Omvang

Mede door de City Scan zijn er 13+ kartrekkers en 9.350+ beoefenaars in kaart gebracht. Gezien het aantal inwoners en data vanuit andere gemeenten zijn er momenteel 15.500 beoefenaars. Dit heeft de potentie om te groeien naar 25.700 urban beoefenaars.

Essentiele kartrekkers en partijen

- Kool Cult
- Kunstcollectief Heerlen
- Loose Ankles
- Kelvin Werst
- The Promise
- Nieuwe Nor

	Totaal	Gebonden
Skaten	970	-
- Inline		
- Longboarden		
- Skateboarden		
- Rolschaatsen		
Stuntsteppen	600	-
BMX	205	120
Freerunning	635	180
Urban 'freestyle' dance	1.575	1700
Basketbal	395	360
Straatvoetbal	1.185	100
Calisthenics	670	50
Hiphop muziek	3.115	-
Graffiti en street art	-	-
Totaal indicatief	9.350	2.510

PARKSTAD SPOTS

In de Parkstad infrastructuur map zijn diverse urban sport- en cultuurfaciliteiten geïnventariseerd. Dit geeft een beeld van waar de urban faciliteiten zich centreren en in welke gebieden ze ontbreken. Faciliteiten zijn als volgt ingedeeld: rood voor wijkgerichte, vaak verouderde voorzieningen, oranje voor grotere stads brede voorzieningen van matige kwaliteit, en groen voor nieuwe, stads brede of grotere voorzieningen.

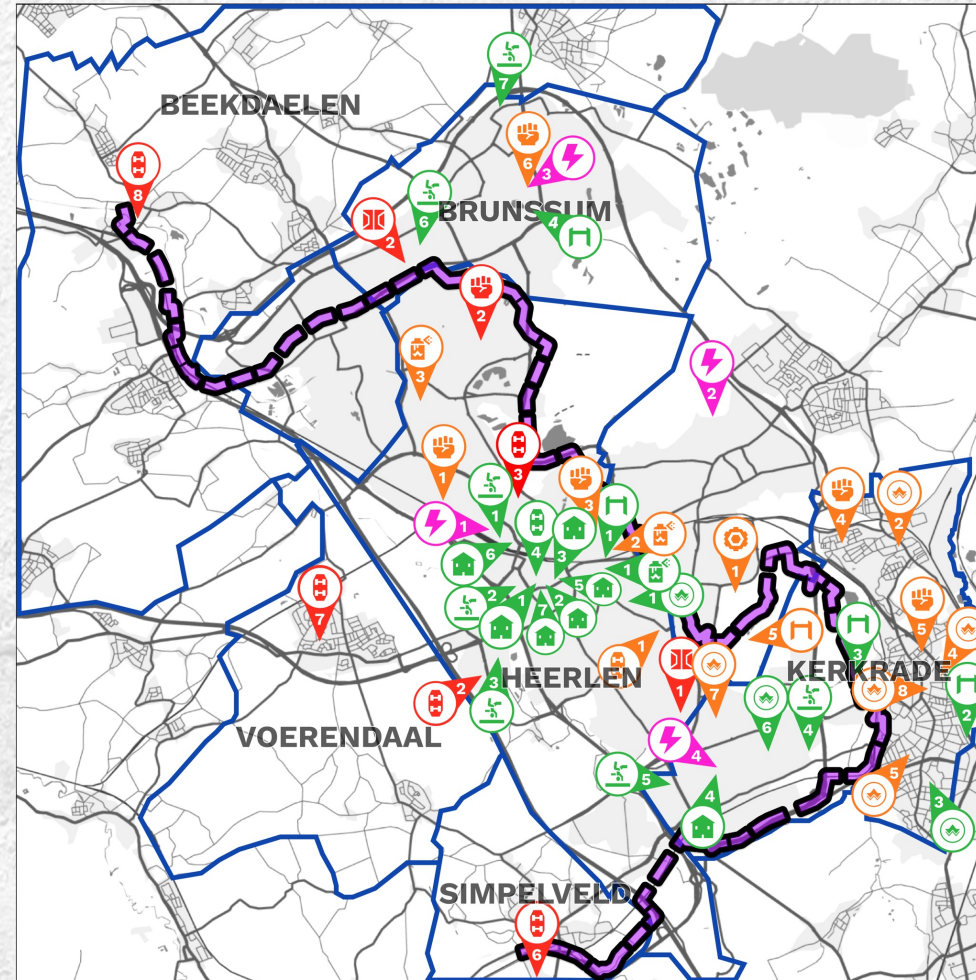
Disciplines

De kaart omvat disciplines zoals graffiti, spoken word, rap, hiphop, parkour/freerun, Calisthenics, rollersporten (Inlineskaten, skateboarden, BMX, step/scooter), straatvoetbal, flipping, breaking en straatbasketbal (3x3). Freerunning faciliteiten ontbreken in Parkstad, zowel buiten als binnen.

Parkstad route

De Parkstad route (met een paarse stippellijn aangegeven op de kaart) is een recreatieve route die de diversiteit van Parkstad belicht, geschikt voor fietsen en skaten. Deze verbindt de Parkstad-gemeenten aan elkaar met betrekking tot de buitenruimte.

PARKSTAD INFRASTRUCTUUR MAP

SKATE

1. The Promise (Heerlen)
2. Skatepark De Kommert (Heerlen)
3. Skatepark Edisonstraat (Heerlen)
4. SCHUNCK outdoor skatespot bij SCHUNCK museum (Heerlen)
5. Skatepark Simpelveld Sportlaan (Simpelveld)
6. Skatepark Voerendaal Wachendonkstraat (Voerendaal)
7. Skatebaan Schinnen Stationsstraat, Visvijver (Beekdaelen)

PUMPTRACK

1. Pumptrack Sportpark Strijthagen (Landgraaf)

BASKETBAL

1. Peter Schunck Court (Heerlen)
2. Basketbalveldje Brunssum, Uranusstraat, Wenckebackstraat (Brunssum)

(STRAAT)VOETBAL

1. Cruyff Court Molenberg (Heerlen)
2. Speeltuintje Veldhof (Kerkrade, Eygelshoven)
3. Cruyffcourt Pricksteegweg (Kerkrade)
4. Pannakooi Directeur Cortenstraat (Kerkrade)
5. Buurt speelplek Meester Absilstraat 6 (Kerkrade)
6. Roda JC Court Lupinestraat (Kerkrade)
7. Natuurspeelplek Op De Knip (Kerkrade)
8. Pannakooi Hertogenlaan (Kerkrade)

CALISTHENICS

1. Barriorz De Kisse (Heerlen)
2. Calisthenicspark Honneestraat/Roderlandbaan (Kerkrade)
3. Calisthenicspark Brughofweg (Kerkrade)
4. Calisthenicspark Vijverlaan (Brunssum)
5. Wilhelmaberg (Bootcamp Plek) (Landgraaf)

MULTI PLEKKEN

1. Zeswegen multicourt - voetbal en basketbal (Heerlen)
2. Zeslandenstraat - voetbal en basketbal (Heerlen)
3. Zwartveld Eindhovenstraat - voetbal, basketbal en spelen (Heerlen)
4. Multicourt Laurapark - basketbal, skate, voetbal en spelen (Kerkrade, Eygelshoven)
5. Olmenplein - voetbal, basketbal en spelen (Kerkrade)
6. Beatrix court - skate, basketbal, voetbal en spelen (Brunssum)

GRAFFITI

1. De Kissel Graffiti Vrijplaats (Heerlen)
2. Hall Of Fame Molenberg (Heerlen)
3. De Rode Brug Heerterheide (Heerlen)

DANS

1. HFC-Crew (Heerlen)
2. Breakdance vloer Burgemeester van Grunsvenplein (Heerlen)
3. Jay's Dance Vision (Heerlen)
4. Dance2Move (Kerkrade)
5. One Step Dansstudio (Kerkrade)
6. Dance Centre Benito Deane (Brunssum)
7. Haefland 30 (Brunssum)

CULTURE SPOTS

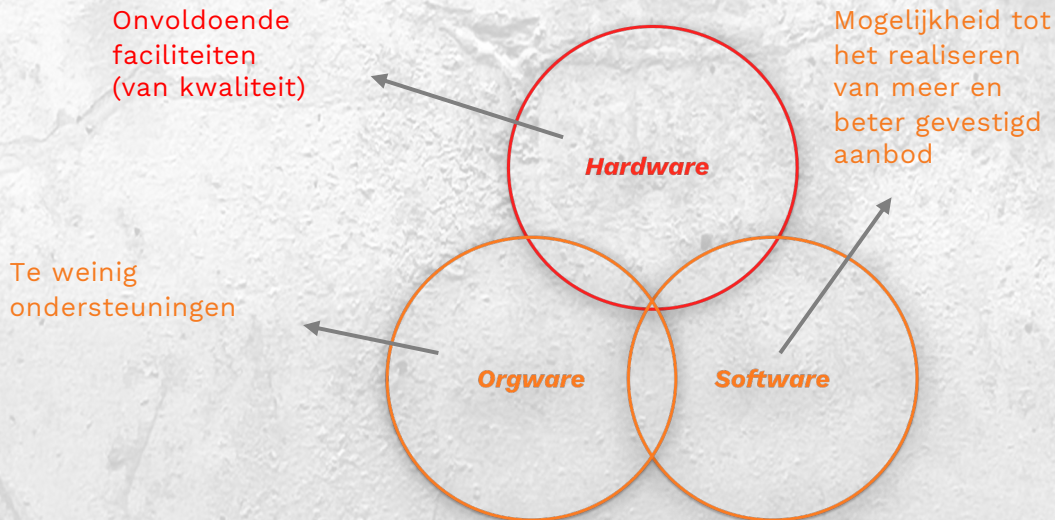
1. Loose Ankels Backrooms (Heerlen)
2. Blender (Heerlen)
3. Outpoet (Heerlen)
4. Flexiforum (Kerkrade)
5. Nieuwe Nor
6. PANDA
7. De Nieuwe Galerij

POTENTIËLE, NIEUWE SPOTS

1. Nieuw skatepark Heerlen. Er zijn plannen voor een nieuw skatepark achter het station.
2. Skatepark Landgraaf. In Landgraaf zijn er plannen voor het realiseren van een nieuw skatepark.
3. Beatrix Court Brunssum staat op de agenda om opgeknapt te worden tot multifunctionele urban faciliteit.
4. Bij Flexiforum in Kerkrade wordt gekeken naar mogelijkheden voor een multifunctionele faciliteit, pumptrack.

HARDWARE, SOFTWARE & ORGWARE

De hardware, software en orgware in Parkstad is onvoldoende of zijn matig van kwaliteit. Er is noodzaak aan vernieuwing en verbreding van faciliteiten in de openbare ruimte en binnen het urban domein. Dit komt niet alleen voort uit het onderzoek, maar ook uit de noodzaak en de landelijke trend waar men meer geactiveerd moet worden om te bewegen door betere faciliteiten in de openbare ruimte. Daarnaast is er op software gebied nog veel onzichtbaar, waardoor ondersteuning nodig is. Betreft de overkoepelende organisatiekracht worden er te weinig samenwerkingen gezien tussen welzijnsorganisaties, de gemeente en het urban domein. Er zijn wel sterke culturele plekken en faciliteiten in Parkstad echter centreren deze zich voornamelijk in het centrum van Heerlen. Spreiding hiervan kan bijdragen aan cultureel bereik en uiteindelijk diversiteit binnen cultureel aanbod.

Hardware

Sport

De faciliteiten in Parkstad zijn erg beperkt, zowel in- als outdoor:

- Freerun: geen faciliteiten
- Skate, BMX, Inline skaten, step: verouderde faciliteiten
- 3x3 basketbal en straatvoetbal: geen uitnodigende faciliteiten

Cultuur

Op cultureel vlak is er ook een gemis aan faciliteiten, zoals:

- (Legale) graffiti plekken
- Studio en muziekruintes voor urban muziekstromingen
- Podia en expositieruimtes
- Voor breakdance en diverse urban dansvormen zijn er wel sterke faciliteiten en organisaties
- Binnen cultuur zijn er wel al ontwikkelingen met nieuwe organisaties en faciliteiten (zoals De Nieuwe Galerij, Pop up store Loose Ankels en Outpoet).

Software

Er moet meer oog komen voor opkomend talent en aanbieders binnen urban disciplines. Verbetering kan op de volgende manier:

- Lessen en workshops beter organiseren bij The Promise.
- Mogelijkheden verkennen in andere kernen voor skatelessen (kansen zijn er).
- Investeren in de behoeften rondom straatvoetbal
- Investeren in kleine activiteiten en evenementen.

Verder is het belangrijk om aan de gehele talent ontwikkelketen te werken binnen het culturele domein. Urban wordt steeds meer meegenomen binnen de gevestigde orde, maar juist de bottom-up ondersteuning blijft essentieel voor het versterken van de urban scene en daarmee culturele diversiteit.

Orgware

Op overkoepelend beleid en inzichten gebeurt er al het een en ander in Parkstad. Dit is voornamelijk goed te zien in Heerlen.

Door samenwerkingen met urban organisaties zoals Kool Cult die de verbinding tussen de scene en de gemeente verbeteren. Er is ook het streven om meer te weten te komen van urban.

Kleine opkomende organisaties binnen evenementen en aanbod worden Parkstad breed nog te weinig gezien en betrokken. Er zijn bijvoorbeeld geen logische samenwerkingsverbanden tussen de urban community en de diverse gemeenten. Kool Cult is in Parkstad in samenwerking met de gemeente Heerlen een voorloper hierin.

ADVIEZEN

Kortetermijndoelstellingen

1. Urban netwerkgroep, klankgroep

Het realiseren van een netwerkgroep ondersteund vanuit beleid en netwerkorganisaties zorgt voor een snelle verbinding met elkaar. Hierdoor kunnen vragen, kansen en mogelijkheden sneller concreet worden.

2. Visie en doelen realiseren

Er zal duidelijkheid en een visie moeten komen om urban beter te laten vestigen. De volgende vragen kunnen ondersteuning bieden om dit te realiseren: Waar willen we naartoe met urban? Is er ruimte voor nieuwe events? Hoe verbeteren we het aanbod van Parkstad? Hoe behalen we beleidsdoelstellingen met urban als middel?

3. Ondersteunen en coördineren

Ondersteuning en coördinatie op facilitair, financieel en organisatorisch vlak zal ertoe leiden dat de urban scene zich beter kan vestigen. Hierdoor ontstaat er meer divers aanbod.

4. Het ondernemerschap opschroeven bij The Promise

The Promise kan een trekpleister worden voor de Limburgse skate scene. Het is de enige indoor locatie in de wijde omgeving. Op kwalitatief en facilitair gebied zal het skatepark opgeknapt moeten worden. Daarnaast kan er een (kwalitatief) betere mix van aanbod ontstaan door partners zoals Loose Ankles te betrekken. Dit leidt ertoe dat The Promise een bredere doelgroep betreft in de omgeving.

Langetermijn-doelstellingen

5. Het creëren van een beweegvriendelijker Parkstad

De beweegvriendelijke buitenruimte in Parkstad is ondermaats. Er is grote urgentie om in co-creatie met de urban scene aan de slag te gaan met de infrastructuur rondom urban disciplines. Het is essentieel om te werken aan kwalitatieve skateparken, pumptracks, legale graffitiplekken, studioruimtes, indoor faciliteiten, calisthenics, parkour plekken. Zo kan er op lange termijn spreiding ontstaan van beweegfaciliteiten in Parkstad.

6. Creëer eerlijke urban budgetten

Er zijn budgetten nodig om urban te ondersteunen en te stimuleren. De minder traditionele vormen binnen urban zijn onderbelicht en worden ondermaats gefinancierd in Parkstad. Huidige budgetten worden niet gevonden of zijn niet beschikbaar voor de urban scene. Realiseer daarom een aparte urban subsidie. Net als urban is deze subsidie domein overstijgend (sport, cultuur en welzijn).

7. Stimuleer kleinschalige tot grote evenementen

In Parkstad zijn er veel urban evenementen. Zowel grote (IBE) als kleinere. Deze dienen ondersteund te worden ter bevordering van de gehele culturele en sportieve participatie en diversiteit.

8. Talentontwikkelingsketen stimuleren

Het stimuleren van talentontwikkeling in urban disciplines is essentieel, inclusief het creëren van basisfaciliteiten zoals studio's en podia. Urban disciplines worden steeds vaker opgenomen in programma's van gevestigde instellingen, wat bijdraagt aan culturele diversiteit. Doorlopende investeringen in faciliteiten voor beginnend talent en urban initiatieven zijn cruciaal om het culturele aanbod divers en inclusiever te maken.